

„Pasaulio lietuvių žinios“ - turinys svarbiau nei forma

Deimantė Dokšaitė

Kaip tik rengiant šį interviu, laida „Pasaulio lietuvių žinios“ minėjo vienerių metų sukaktį. Per gana trumpą laiką ji jau spėjo suburti savanorių reporterių komandą iš skirtingų pasaulio kampelių, o laidos žiūrovai - ne tik užsienio lietuviai, bet ir jų artimieji Lietuvoje.

Apie laidos koncepciją ir ateities vizijas kalbėjomės su jos prodiuseriu Vladu Linausku ir vyr. redaktore Irma Mačiulyte.

Galbūt iš pradžių teko susidurti su nuomone, kad „ką čia iš Lietuvos jie žino, kaip mes gyvename, kaip jie kurs laidą apie mus, patys mūsų dalios nepatyrę“? Turiu omenyje, ar nebuvo skepsio iš užsienio lietuvių, kad lietuvių žurnalistai nepakankamai gerai suvoks jų problemas ir įvykius?

Vladas Linauskas: Projektas „Pasaulio lietuvių žinios“ gimė privačia užsienyje gyvenančių lietuvių iniciatyva. Tie lietuviai – tai mes patys, Londone gyvenantys jau šešerius metus (šypsosi – aut. past.). Iki 2008 metų Lietuvoje vyko „LT tapatybės“ apdovanojimai, kuriuose buvo pagerbiami Lietuvai nusipelnę asmenys ir organizacijos. Jau gyvendami Londone, 2013-aisiais, iš Mykolo Romerio universiteto perėmėme minėtų apdovanojimų domeną www.tapatybe.lt ir pradėjome kurti „Tapatybė.LT“ laidų ciklą, kuris buvo transliuojamas per LRT Lituanicą. Kolekcionuodami laidos herojų mintis apie lietuvišką identitetą, nuolat susimąstydami apie grįžtamojo ryšio svarbą ir poreikį bei dažnai gaudami prašymus išplėsti laidos „Tapatybė.LT“ turinį, labai natūraliai ir greitai suformavome „Pasaulio lietuvių žinių“ koncepciją.

Irma Mačiulytė: Taigi apie užsienio lietuvių gyvenimą puikiai žinojome „iš vidaus“ ir puikiai suvokėme, kas aktualu svetur įsikūrusiems tautiečiams.

Jūsų laida kiek neįprasta tarp kitų LRT rodomų laidų - jūsų žiūrovai ir laidų herojai bei pagalbinkai - toli nuo Lietuvos. Kaip tai keičia jūsų darbo specifiką, kaip matuojate auditorijos reakcijas?

V. Linauskas: Svarbiausias „Pasaulio lietuvių žinių“ išskirtinumas yra tas, kad žinias rengia pačių lietuvių bendruomenių deleguoti reporteriai, kurie nebūtinai yra žiniasklaidos profesionalai. Nors turime ir pastarųjų. Mes, kaip projekto iniciatoriai, sąmoningai siekiame, kad kuriamų reportažų formatas būtų maksimaliai prieinamas daugumai ir nereikalautų specialaus pasiruošimo. Svarbiausia sąlyga – kad žinias teiktų lietuvių bendruomenių atstovai, realiai gyvenantys užsienyje. Dar svarbu pažymėti, jog šis projektas – tai vienintelė originali LRT Lituanicos kanalo, kurio paskirtis yra plėtoti realaus grįžtamojo ryšio tiltą tarp pasaulio lietuvių, laida.

I. Mačiulytė: Kalbėdami apie auditorijos dydį ir reakcijas, norime priminti, kad LRT Lituanicos transliaciją per palydovą potencialiai gali matyti žiūrovai nuo Čikagos iki Uralo kalnų, nuo Norvegijos iki Gruzijos. Tačiau puikiai suvokiame, kad turinį supranta tik lietuviškai kalbantys žiūrovai. „Pasaulio lietuvių žinios“, skirtingai nuo kitų per LRT Lituanicą retransliuojamų laidų, yra aktualios tiek plačiai geografiškai išsibarsčiusioms lietuvių bendruomenėms, tiek įvairioms organizacijoms, kurios siekia palaikyti ryšį su užsienio lietuviais, nori telkti juos aplink įvairius projektus.

V. Linauskas: Auditorijos reakcijas matuojame naudodami įvairius būdus – stebėdami laidos peržiūrų internete kiekį, skaitydami tikslinius laiškus, kuriuos gauname iš žiūrovų po laidų, matydami tolygiai didėjančią reporterių komandą bei plėtėjančią geografiją, vertindami augantį gerbėjų skaičių socialiniuose tinkluose.

Turbūt vienas didžiausių iššūkių tas, kad nemažą dalį laidos medžiagos ruošia patys žiūrovai, kurie yra neprofesionalai. Kaip su tuo tvarkotės? O gal tai ne vien trūkumas, bet esama ir privalumų?

V. Linauskas: Laidos koncepcija tuo ir ypatinga, kad joje už pateikimo formą svarbesnis turinys. Įsivaizduokite, kad Islandijoje, kurioje jūs gyvenate, vyksta jums labai svarbus kultūrinis renginys – lituanistinės mokyklėlės atidarymo šventė. Tačiau artimiausias TV žurnalistas profesionalas yra už 2 tūkstančių kilometrų (šypsosi – aut. past.). Ką daryti? Anksčiau informacijos apie užsienio lietuvių bendruomenių gyvenimą pateikimas per televiziją buvo sunkiai įgyvendinamas dėl sudėtingų techninių reikalavimų. Mes šį barjerą pašalinome, nes tikime, kad daug svarbiau yra pamatyti Islandijos lietuvių mokyklėlės vaikų laimingas akutes, nei vertinti, kokios kokybės yra vaizdo medžiaga. Neabejoju, kad tai – svarbiausias „Pasaulio lietuvių žinių“ privalumas. Jaučiame didžiulį dėkingumą mūsų aktyviems reporteriams, kurie suprato laidos formatą, nuolat teikia vaizdo medžiagą, stengiasi savarankiškai tobulinti vaizdo reportažų kokybę.

Laida gyvuoja jau antrą sezoną. Kokios istorijos įsiminė labiausiai? Kaip jūsų pačių, laidos kūrėjų, kito požiūris į užsienio šalyse gyvenančius lietuvius?

I. Mačiulytė: Džiaugiamės, kad LRT tinkamai įvertino užsienio lietuvių poreikius ir aktyviai pritarė projekto tęstinumui. Esame tikri, kad dėl „Pasaulio lietuvių žinių“ projekto sėkmės gimė ir kiti LRT Lituanicos TV produktai: X Šiaurės Amerikos lietuvių dainų šventės Čikagoje transliacija, Joninių koncerto Jungtinėje Karalystėje įrašas. Šiuo metu deriname dar kelis didelius projektus.

V. Linauskas: „Pasaulio lietuvių žinių“ rubrikoje „Tapatybė.LT“, kurioje dalijamės įdomių lietuvių įkvepiančiomis įžvalgomis, daug kalbama apie lietuviško būdo ypatumus. Atradome išties didelę požiūrių įvairovę. Štai Argentinos ar Urugvajaus lietuviams lietuviybės išsaugojimo pagrindas yra tradiciniai tautiniai šokiai. Niujorko ar Londono Sičio lietuviai profesionalai patriotiškumą suvokia kaip dalijimąsi gerąja patirtimi. Prisipažinsiu, kad visi herojai ir visos laidoje rodomos

istorijos man yra a priori brangios ir įsimintinos, nes paprasčiausiai myliu visus lietuvius.

Dažnai sakoma, kad tik pabuvę svetur lietuviai tampa savo krašto patriotais. Ar patiriate tai iš savo laidų herojų?

V. Linauskas: Kurdami rubriką „Tapatybė. LT“, sąmoningai vengiame sąvokų „čia“ ir „svetur“, „imigrantai“ ir „emigrantai“, nes tikime, kad patriotiškumas nepriklauso nuo geografinės vietos. Sutikome daug puikių lietuvių, kurie gyvena Lietuvoje ir yra dideli mūsų krašto patriotai. Tai Algirdas Kaušpėdas, Vytautas Kernagis jaunesnysis, Vytautas V. Landsbergis ir kiti. Žinoma, yra ir tokių, kuriems lietuviškos tapatybės svarba atsivėrė tik išvykus į užsienį. Mes patys galime būti priskirti būtent prie pastarųjų.

Kokie jūsų laidos tikslai?

I. Mačiulytė: „Pasaulio lietuvių žinių“ tikslas – didinti LRT Lituanicos žiūrimumą, ugdyti lietuviškąjį tapatumą, plėtoti pasaulio lietuvių grįžtamąjį ryšį, puoselėti geriausias kultūrinės tradicijas, suprantamai informuoti tautinę bendruomenę apie jai aktualius įvykius, formuoti solidarumo su Lietuva elgesio modelį.

Koks jūsų žiūrovas? Ar laidą skiriate daugiausia tik užsienio lietuviams, ar norite žinią apie juos skleisti ir Lietuvoje gyvenantiems?

V. Linauskas: Laida orientuota į plačią auditoriją. Ji skirta visiems, kurie supranta lietuviškai. Turime didelį būrį žiūrovų iš užsienio ir nemažai tų, kurie gyvena Lietuvoje. Airijos lietuvių bendruomenės pirmininkas Arūnas Teišerskis minėjo, kad gauna daug gražių atsiliepimų iš Lietuvoje gyvenančių močiučių, kurios labai džiaugiasi televizijos laidoje išvydusios savo anūkus. Mums tai puikus įvertinimas! (Šypsosi – aut. past.)

Kokią tolesnę laidos viziją matote? Kokią ji būtų, jei jokios galimybės neribotų?

V. Linauskas: Kai rengėme laidos plėtojimo planą, pirmaisiais metais buvo numatyta sutelkti kuo daugiau reporterių iš aktyvių bendruomenių. Smagu, kad rezultatai pranoko lūkesčius. Šiais metais esame suplanavę turą per Europos lietuvių bendruomenes, kurio metu, siekdami pakelti TV reportažų kokybę, rengsime kūrybines dirbtuves.

I. Mačiulytė: Tikime, kad vieną dieną LRT Lituanicos „Pasaulio lietuvių žinios“ taps viena mėgstamiausių užsienio lietuvių kasavaitinių laidų.

Deimantė Dokšaitė

Straipsnis publikuotas „Pasaulio lietuvių“ 2016 m. vasario numeryje

Mielai pasidalysime svetainėje ir žurnale skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti **informacijos šaltinį ir autorius**.

www.pasauliolietuvis.lt